

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горвий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували* В. Бондаренко, С. Горова, Н. Тарасенко. *Адреса редакції:* НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbu.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

№ 87
(19 листопада 2009 р.)

ЗМІСТ:

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ	7
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	9
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	19
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	23
ПОЛІТИКА	28
ЕКОНОМІКА	30

КИЇВ 2009

У ЦЕНТРИ УВАГИ

В. Ющенко звертає увагу Д. Медведєва на низку проблем, які потребують невідкладного вирішення з метою налагодження взаємовигідної співпраці в газовій сфері

Шановний Дмитре Анатолійовичу,

Хотів би звернути Вашу увагу на низку проблем, які потребують невідкладного вирішення з метою налагодження взаємовигідної співпраці між нашими державами в газовій сфері на середню і довгу перспективу.

Від 1 січня 2009 р. це співробітництво здійснюється відповідно до контрактів купівлі-продажу газу і його транзиту, підписаних за домовленостями Прем'єр-міністрів України та Росії 19 січня поточного року, між державними компаніями НАК «Нафтогаз України» і ВАТ «Газпром».

Українська сторона пунктуально здійснює оплату газу, отриманого для споживачів України. У період нинішнього опалювального сезону 2009–2010 рр. НАК «Нафтогаз України» належним чином забезпечить транзит російського природного газу європейським споживачам. Для цього в Україні створено основні технічні, ресурсні та кадрові передумови: технічний стан української газотранспортної системи відповідає проектним параметрам; в українських підземних газових сховищах до початку опалювального сезону зосереджено оптимальні обсяги газу (близько 27 млрд куб. м), достатні для забезпечення внутрішнього ринку і підтримки транзиту; оператор ГТС повністю укомплектований кваліфікованим інженерно-технічним персоналом.

Для Української сторони виконання своїх зобов'язань є занадто обтяжливим через низку неринкових принципів, закладених у згаданих контрактах.

У цьому контексті хочу акцентувати Вашу увагу, зокрема, на таких питаннях. За останні три роки базова ціна російського природного газу для Української сторони зросла майже втричі і на сьогодні перевищує середньоевропейську ціну за 1000 куб. м, а ставка за транзит російського природного газу по території України залишається незмінною і є у 2,5–3 рази нижчою порівняно з ціною для інших європейських країн-транзитерів.

У контракті купівлі-продажу газу закладено принцип «бери або плати», в той час як контракт про транзит не передбачає застосування принципу «транспортуй або плати».

Контракти передбачають можливість застосування до Української сторони штрафних санкцій в обсягах, які можуть перевищувати навіть вартість придбаного газу, в той час як не передбачено практично ніяких санкцій до Російської сторони за можливе невиконання своїх зобов'язань.

Неринкові підходи при визначенні фінансово-економічних параметрів співробітництва обумовили дефіцит бюджету НАК «Нафтогаз України» в 2009 р. понад 4 млрд дол. США, зокрема через недоотримання від 2 до 3 млрд дол. США за послуги з транзиту російського природного газу європейським споживачам.

Отже, практичний досвід роботи за зазначеними контрактами протягом 10 місяців свідчить про необхідність невідкладного внесення змін в окремі положення цих документів.

При збереженні контрактів незмінними вже весною наступного року українська державна компанія не зможе забезпечувати підготовку до наступного опалювального сезону, а відтак будуть формуватися потенційні загрози щодо надійності поставок газу в Україну та його транзиту до інших держав Європи. Очевидно, що такий розвиток подій є небажаним як для України, так і для Росії та ЄС.

Для уникнення потенційних проблем у газовому співробітництві у форматі «Росія – Україна – ЄС», необхідно якомога швидше з урахуванням європейської практики, набутого досвіду та домовленостей, досягнутих під час зустрічей Президентів України та Російської Федерації 12 лютого 2008 р. та Прем'єр-міністрів наших держав, зафіксованих у їх спільному Меморандумі від 2 жовтня 2008 р., разом опрацювати і на взаємоприйнятних умовах внести зміни, які б дали можливість запровадити єдині базові ринкові принципи формування основних параметрів купівлі-продажу газу та його транзиту, а саме:

1) у контракті купівлі-продажу газу: вдосконалити формулу розрахунку ціни газу для України, зокрема, встановити економічно обґрунтовані базову ціну та параметри енергоносіїв заміщення; визначити реальний для України граничний обсяг відбору російського природного газу за принципом «бери або плати» (наприклад до 30 млрд куб. м на рік), враховуючи технічні можливості ГТС щодо поставок і транзиту протягом року;

2) у контракті про обсяги та умови транзиту природного газу територією України: вдосконалити формулу розрахунку транзитної ставки, зокрема, визначити економічно обґрунтовані базову ставку та інфляційні параметри; встановити мінімум обсягів транзиту газу з оплатою за принципом «качай або плати» (наприклад, 100 млрд куб. м на рік);

3) в обох контрактах передбачити симетричні умови відповідальності Сторін за ризики та передбачити симетричні економічно обґрунтовані штрафні санкції до обох Сторін, які б стимулювали без порушень виконувати умови контрактів;

4) доповнити існуючі контракти від 19 січня 2009 р. додатком про незастосування у 2009 р. штрафних санкцій через недобір Українською стороною законтракованих обсягів російського природного газу.

Зважаючи на зазначене, пропоную невідкладно сформуувати двосторонню спільну робочу групу, якій доручити якнайшвидше опрацювати і реалізувати наведені пропозиції.

З глибокою повагою В. Ющенко

*(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(www.president.gov.ua). – 2009. – 19.11).*

Ю. Тимошенко: Україна має будувати з країнами СНД конструктивну, взаємовигідну, партнерську співпрацю з урахуванням національних інтересів

19–20 листопада у Ялті (АР Крим) проходить Саміт глав урядів країн СНД та засідання Комітету з питань економічного співробітництва українсько-російської міждержавної комісії. Ви знаєте, що ці події є надзвичайно важливими і традиційними. Україна прийматиме 11 делегацій.

Під час Саміту глав урядів СНД заплановано розглянути достатньо великий спектр питань, який присвячений двостороннім торговельним відносинам, багатостороннім торговельним відносинам, питанням енергетичної безпеки, енергетичної незалежності, це також будуть питання співпраці в усіх сферах життя країн, де можна дійсно об'єднати зусилля.

Але, враховуючи обставини і виклики, які сьогодні нам пропонує світ, то, безумовно, двома питаннями, які також будуть обговорюватися на Саміті глав урядів країн СНД, будуть питання продовження обміну досвідом боротьби зі світовою фінансовою кризою і, як наслідок, економічною світовою рецесією, а крім того, будуть обговорюватися питання протидії епідемії грипу, в тому числі протидії пандемії, тому що це також є питання абсолютно актуальними, які мають практичні аспекти побудови співпраці між країнами СНД. Думаю, що усі заплановані документи для обговорення на Саміті глав урядів країн СНД будуть після обговорення так чи інакше підтримані країнами.

Планується після обговорення визначитися кожній країні по 19 важливим документам.

Так само в межах Саміту будуть відбуватися і двосторонні зустрічі. За попередніми даними я буду мати двосторонні зустрічі з прем'єр-міністрами Казахстану, Молдови, інших країн, в тому числі 19 листопада відбудеться засідання Комітету з питань економічного співробітництва українсько-російської міждержавної комісії, де будуть представлені дві урядові делегації України і Росії на чолі з прем'єр-міністрами. Це також є надзвичайно важливий напрям співпраці України на зовнішній арені.

Я хочу нагадати, що під час попереднього засідання Комітету, на початку 2008 р. було визначено між Україною і Росією 11 головних пріоритетів нашої співпраці з РФ. Всі ці без виключення пріоритети базуються на захисті, посиленні національних інтересів України. Ми саме так і розглядаємо співпрацю як в межах СНД, так і безпосередньо з Російською Федерацією.

Переконана, що якраз побудова конструктивної, взаємовигідної, партнерської

співпраці з врахуванням національних інтересів кожної держави – це і є сьогоднішнє завдання кожної країни світу, в тому числі і України.

Які питання планується розглянути на українсько-російському економічному комітеті? Ключове питання, воно є першим і воно є дуже вагомим – це правильно побудувати торговельні відносини – відкритті, взаємовигідні між Україною і Росією. Предметом нашого обговорення буде можливість підписання Угоди про зону вільної торгівлі між Україною і Росією. Мова йде про те, що нашим завданням, метою у наших торговельних стосунках є якраз побудова вільної економічної зони без вилучень і обмежень. І нас насторожує, що якраз обмеження і вилучення із нашого торговельного режиму пішли з деяким перекосом по відношенню до України. Ми будемо піднімати теми відкриття, в тому числі, російських ринків для українських товаровиробників. Для нас це дуже важливо. Це стосується і трубної промисловості, і цукрової галузі, і машинобудування. Саме тому, ми б хотіли, щоб українські товари, так як це і передбачає зона вільної торгівлі, мали вільний, спокійний, необмежений, не дискредитований доступ на російські ринки. Так само, як і ми готові бути партнером саме у таких відносинах і саме у такій якості побудови співпраці.

Другий напрям, який ми будемо розглядати, це співпраця в енергетичній сфері. Але одразу хочу розчарувати всіх, хто постійно знаходиться в системі оцінки газових конфліктів, тому що між Україною і Росією на цьому економічному комітеті жодного питання, яке стосується природного газу розглядатися не буде. По одній причині – у нас немає сьогодні проблемних питань у цій сфері. У нас на 10 років врегульовані всі питання, починаючи від ціноутворення і завершуючи усіма питаннями по транзиту. Крім того, у нас повністю врегульовані всі відносини по розрахунках. Вперше за 18 років Україна вчасно розрахувалася і буде так само себе поводити. Єдине приємне, що у нас виникає з 1 січня 2010 р. (це знову вперше за останніх 18 років) – буде суттєво піднята ціна на транзит російського газу територією України. За нашими розрахунками приблизно у два рази, згідно з підписаними угодами на початку 2009 р. Я хочу сказати, що таких досягнень жоден уряд у попередні роки не мав. Попередні уряди зменшували, або обмежували вартість транзиту російського газу територією України, тобто Україна втрачала, а зараз Україна здобула серйозні результати. Я вважаю, що ми захистили національні інтереси у повному обсязі, якраз у системі забезпечення України газом і транзиту російського газу територією України. І саме тому, якщо у нас залишаються за дужками вже повністю врегульовані питання по газу, то у нас виникає далі стратегія розвитку наших відносин, в тому числі, з позицій національних інтересів України щодо утвердження нашої енергетичної незалежності, утвердження нашої енергетичної самодостатності.

І саме у цьому напрямку ми будемо вести весь переговорний процес. Я переконана, що починає втілюватись у життя головна стратегічна лінія України щодо створення власного ядерного паливного циклу. Знову ж, 18 років питання

піднімалось, зараз ми починаємо це питання втілювати в життя. Ми почали масштабні розробки власних уранових руд. І так, як ми і запланували на початку 2008 р., зараз іде потужний видобуток нашого українського урану і ми будемо обговорювати на економічному комітеті питання збагачення цього урану в єдиному збагачувальному центрі, який потім Україна може використати для виробництва власного ядерного палива. Крім того, ми будемо піднімати і обговорювати питання будівництва на території України українського заводу з виробництва нашого власного українського ядерного палива. Також ми будемо посилювати атомну електроенергетику України, як один з напрямів диверсифікації і забезпечення України власним енергоресурсом. Я хотіла, щоб ви знали, що для мене, як для Прем'єр-міністра, зміцнення і ствердження енергетичної незалежності нашої держави дійсно є одним з найважливіших пріоритетів.

Наступні питання, які ми будемо піднімати, це питання побудови логічного і правильного концепту співпраці між Україною і Росією в авіабудуванні. Україна має одну з найпотужніших галузей – авіабудування. Але водночас частина комплектації наших українських літаків, які ми можемо як країна від початку до кінця розробляти, проектувати, виробляти і продавати, здійснюється російськими підприємствами. А крім того, частину літаків, в тому числі за ліцензією України, виробляє Росія. Це літаки АН. І саме тому нам потрібно скоординувати нашу роботу на зовнішніх ринках з продажу літаків АН. Серед проектів, які для України стратегічно важливі – виробництво АН-70. Воно мусить здійснюватися у повній координації і співпраці з Російською Федерацією, бо в Росії найбільший ринок збуту для українських літаків АН-70. І предметом обговорення з прем'єр-міністром Росії на українсько-російському економічному комітеті буде саме побудова логічної, взаємовигідної співпраці з виробництва і реалізації літаків АН-70 і інших моделей літаків, які Україна може виробляти, в тому числі в кооперації з Росією.

Ще один пріоритет, який буде обговорюватися, – це співпраця у космічній галузі. Ми маємо всі ресурси, щоб брати участь в загальних міжнародних космічних проектах. Серед напрямів, які ми будемо обговорювати, і один з яких ми почали активно втілювати в життя, – запуск першого для України як космічної держави українського супутника зв'язку. Я хочу поінформувати, що уряд все зробив для того, щоб залучити фінанси на цей проект, щоб забезпечити організаційно всі необхідні кроки, і я думаю, що для України як космічної держави було недопустимим не мати свого власного супутника зв'язку. Зараз ми на шляху до втілення цієї програми в життя. Такий український супутник у нас буде, що заощадить дуже велику кількість грошей Україні.

Крім того, ми будемо обговорювати і ухвалювати рішення на економічному комітеті щодо участі України у глобальній системі «ГЛОНАСС» – це глобальна навігаційна супутникова система. І Україна, як видається, має унікальні можливості і потужності продавати послуги якраз по втіленню системи

«ГЛОНАСС» в інших державах. Тому Україна вперше буде пропонувати свої послуги і продавати такі послуги на вигідних для України умовах.

Я думаю, що одним з найважливіших напрямів співпраці є розбудова в абсолютно взаємовигідному аспекті наших транзитних можливостей. Мова йде про авіаційні, залізничні, портові перевезення. І все це виключно на позиції відстоювання національних інтересів України і розбудови українських транзитних можливостей.

Я також хотіла б окреслити ще декілька питань, які ми будемо розглядати. Україна як велика аграрна держава хотіла би мати, по-перше, логічні ринки збуту свого зерна, по-друге, отримувати за своє українське зерно справжню повноцінну ринкову вартість, яка покриває у повному обсязі собівартість вирощування зерна і дає надійні прибутки нашим аграріям. І тому ми будемо дискутувати на ту тему, як Україна і українські виробники зерна мусять адекватно брати участь у світовому розподілі праці щодо торгівлі зерном.

Також хотіла б зосередити вашу увагу, що я як Прем'єр-міністр, і наш уряд ми хочемо перевести співпрацю як в межах СНД, так і в межах економічного комітету між Україною і Росією в прагматичне русло, прибрати звідти декларативність, ритуальність, а поставити цю співпрацю на чітку прагматичну результативну основу, яка захищає національні інтереси України (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2009. – 18.11*).

АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

С. Горова, влас. кор.

Петро Симоненко: спільними зусиллями на захист соціально-політичних здобутків народу

Блок лівих і лівоцентристських сил запропонував сьогодні різним верствам населення та громадським організаціям ще раз детально проаналізувати програму блоку, з якою він йде на вибори. Мета пропозиції – визначитися щодо можливої співпраці з блоком не тільки на виборах Президента України, але й на виборах до Верховної Ради та місцевих рад.

Ця пропозиція була сформульована з урахуванням того, що 10–11 листопада поточного року відбулися президія та пленум Ради ветеранів України, на яких була розглянута низка питань щодо роботи організації і, в тому числі, питання щодо її позиції на майбутніх президентських виборах. На пленумі переважною більшістю голосів організація ветеранів України проголосувала за підтримку на виборах Президента України кандидата від Блоку лівих та лівоцентристських сил – П. Симоненко.

«Ми запропонували кандидату в президенти, і він з цим погодився, перевести наші відносини з чисто політичного руслу в русло правове, юридичне», – повідомив на прес-конференції, що відбулася в Інформаційному агентстві Інтерфакс, голова Ради Організації ветеранів України, народний депутат України П. Цибенко. Відповідно, був розроблений проект договору про співробітництво між кандидатом на посаду президента України від Блоку лівих, лівоцентристських сил та Радою ветеранів України.

Програма П. Симоненка значною мірою перегукується з «тими підходами, які сповідують ветерани», – підкреслював П. Цибенко. І відзначав, що «ми побачили в ній спробу змінити характер влади. Змінювати не просто персоналії та команди на владному олімпі, а змінювати саме систему влади з тим, щоб будь-який ветеран, будь-яка людина праці була почута у своїх намаганнях поліпшити власне життя».

За словами голови Ради Організації ветеранів України, ветерани сьогодні дуже стурбовані тією ситуацією, в якій опинилися. Із 15 млн ветеранів, пенсіонерів та інвалідів – 73% отримують пенсію в розмірі від 500 до 1000 грн. «Виникає питання, – а як же ветерану виживати в тій ситуації, коли півтора роки ситуація з цінами, тарифами практично неконтрольована, а прожитковий мінімум залишається тим, який є», – говорив П. Цибенко. Ще однією проблемою, на яку в своєму виступі звертав увагу народний депутат, була названа проблема невиконання чинного законодавства України. Наша держава має одну із найбільш досконалих законодавчих баз з точки зору соціального захисту ветеранів. Проте, разом з тим, створена «вертикаль тотального невиконання чинного законодавства».

Кандидат на посаду президента України П. Симоненко в свою чергу звернув увагу на необхідність забезпечити в повній мірі виконання чинних законів. У тому ж випадку, коли «закони не будуть виконувати певні чиновники, ми беремо на себе зобов'язання терміново їх звільняти з роботи» (у випадку перемоги на президентських виборах. – Авт.).

Блок лівих і лівоцентристських сил, за словами П. Симоненка, бере на себе зобов'язання виконувати закони «від першої до останньої коми» – про статус ветеранів війни, про соціальний захист дітей війни, про жертв нацистських переслідувань, про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, про соціальний правовий захист військовослужбовців і членів їх сімей та про пенсійне забезпечення військовослужбовців керівного і рядового складу органів внутрішніх справ.

«Ми, Блок лівих і лівоцентристських сил, беремо на себе зобов'язання призупинити взагалі і не допускати в майбутньому, щоб знущалися з нашої історії, коли її переписували, коли руйнувалися пам'ятники героям Великої Вітчизняної війни. Ми беремо на себе зобов'язання сьогодні фінансувати з державного бюджету ветеранські організації всіх рівнів для того, щоб вони мали підтримку на свої організаційні потреби. І, безумовно, зобов'язання постійних зустрічей керівника держави з активом ветеранського руху», – говорив кандидат на посаду

Президента України.

На прес-конференції лідер СДПУ(о) Ю. Загородній повідомив про те, що СДПУ(о) була прихильником об'єднання всіх лівих, лівоцентристських сил. Відповідна робота, спрямована на створення такого об'єднання, проводилась протягом декількох років. «Ми задоволені тим, що ця робота завершилася успішно. Ми об'єдналися для того, щоб перемогти», – наголошував Ю. Загородній. За його словами, на сьогоднішній день українське суспільство за своїми переконаннями – ліве. Соціологічні дослідження останніх 5–7 років показують, що близько 50–70% громадян України є прихильниками комуністичної, соціалістичної, соціал-демократичної ідеї. Саме такі дані надають блоку впевненості у своїй перемозі на президентських виборах.

Голова ради партії «Справедливість» С. Ніколаєнко також зазначив, що партія «Справедливість» спільно зі своїми колегами по блоку послідовно відстоює принципи демократії, державно-громадського управління в державі і те, що сьогодні презентується договір про співпрацю з ветеранами, якраз і свідчить, що «ми спираємося на широку громадську думку».

Завершаючи прес-конференцію, П. Симоненко проінформував журналістів про заплановане звернення Блоку лівих і лівоцентристських сил до політичних партій і громадських організацій «в умовах, коли є реальна загроза фашизації суспільства, прийняти і підписати декларацію про необхідність відсторонення націоналістів від влади в Україні». Він також підкреслив: «Ми звертаємося до всіх політичних сил, щоб вони сьогодні висловили своє ставлення до цієї важливої, суспільно значимої проблеми і агітували своїх прихильників, щоб вони не підтримували представників націоналістичних політичних сил і їх кандидатів на виборах».

(Інформація СІАЗ)

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб.

Газопровод «Южный поток» как фактор украинно-российских отношений и мировой энергополитики

2009 год ознаменовался резким усилением активности как экспортеров, так и потребителей энергоресурсов в контексте создания новых, альтернативных друг другу маршрутов транспортировки нефти и газа. Для Украины, обладающей мощной газотранспортной системой, эта проблема приобретает стратегическое значение, поскольку речь идет о прокладывании новых маршрутов

транспортировки природного газа в обход украинской территории.

Инициатором диверсификации путей транспортировки газа является, в первую очередь, Россия, обладающая более четверти мировых запасов природного газа, что фактически обеспечивает ей монопольное положение на газовом рынке Европы. При этом основной экспорт из России осуществляется по системе советских газопроводов, пролегающих через территорию Украины и Беларуси. В частности, украинская газотранспортная система является второй в Европе и одной из крупнейших в мире. Ее общая протяженность составляет 37,6 тыс. км. По ней транспортируется около 80% всего газа, идущего из России в страны Европы, что, в свою очередь, устанавливает монополию Украины на транзит российского газа по своей территории.

Взаимозависимость России и Украины в газотранспортных вопросах с недавнего времени стала серьезной проблемой для Европы, которая оказалась заложником российско-украинской газовой войны. Газовый кризис способствовал потере Россией репутации надежного поставщика и подтолкнул Европу к поиску альтернативных путей поставок газа из Средней Азии. Россия, в свою очередь, возложила вину за отключение газа для Европы на Украину, как транзитное государство, не способное обеспечить нормальные условия доставки российского газа. Это стало основной мотивацией России в иницировании постройки новых газопроводов, минуя территорию Украины.

По плану России в целях диверсификации маршрутов экспортных поставок природного газа в Балтийском и Чёрном морях должны быть построены два новых газопровода «Северный» и «Южный поток», которые будут способны полностью заменить пока что безальтернативный путь доставки российского газа в Европу – украинскую газотранспортную систему. Их совокупная пропускная мощность составит 118 млрд куб. м газа в год, что в точности совпадает с текущими мощностями украинской ГТС (117 млрд куб. м в 2008 году). Математически это означает, что унаследованная от СССР украинская ГТС может остаться невостребованной.

При этом если строительство «Северного потока» ориентировано на разработку новых месторождений и вопрос относительно этого проекта заключается скорее в его политической и экономической целесообразности, а также в решении экологических проблем, то формирование Южного коридора осуществляется на совершенно иных основах и имеет для Украины принципиальное значение.

Основная задача «Южного потока» – обойти «нестабильного транзитера» Украину и укрепить роль России как основного поставщика природного газа в Европу. Предполагается, что газопровод пройдет по российской территории от компрессорной станции «Починки», расположенной на побережье Черного моря, а далее по дну моря до болгарского города Варна. Из Болгарии планируется проложить две ветки газопровода. Одна из них пойдет на юго-запад через болгарскую территорию в Грецию, а далее по дну Адриатического моря в Италию.

Вторая ветка пойдет на северо-запад по территории Болгарии, Сербии, Венгрии и Австрии. Часть газопровода пройдет в территориальных водах Турции.

Проект «Южного потока» был разработан в 2007 г. и осуществляется на паритетных началах российским «Газпромом» и итальянским энергетическим концерном «Eni», заключившими меморандум о взаимопонимании 23 июня 2007 г. Мощность газопроводной системы составит 63 млрд куб. м в год. Завершить реализацию проекта «Южный поток» планируется к 2015 г.

Впрочем, экономическая и финансовая проработка проекта «Южный поток» пока близка к нулю. По словам главы «Eni» Паоло Скарони, технико-экономическое обоснование работ по проекту будет завершено в начале следующего года, а строительство может быть начато в конце 2010 г. При этом особое значение придаётся подготовительным работам, поскольку пересечение Чёрного моря является сложной задачей. Прежде чем будет принято окончательное решение по инвестициям, предстоит, в частности, решить экономические вопросы и вопросы управления проектом, сказал глава «Eni».

Вместе с тем, «Газпром» уже заключил соглашения с газовыми компаниями Болгарии, Греции и Сербии о создании совместных предприятий для организации строительства газопровода «Южный поток» по территории этих стран. Заинтересованность в реализации этого проекта высказала также французская энергетическая компания «Electricite de France» (EDF). В ходе состоявшейся в Париже встречи главы «Газпрома» А. Миллера и руководителя EDF П. Гадонне было объявлено, что уже в самом ближайшем будущем французская компания может присоединиться к строительству морского участка газопровода «Южный поток».

Решающее для России значение в процессе продвижения идеи нового газопровода имела поддержка Турции, которая также является участником конкурирующего с «Южным потоком» проекта «Nabucco». Межправительственное соглашение о его строительстве в июле этого года подписали представители Турции, Болгарии, Румынии, Венгрии и Австрии. Энергетические компании этих стран являются акционерами проекта с долей по 16,67% у каждой. Шестой участник проекта – германская компания «RWE». Общая протяженность газопровода «Nabucco», который к 2014 году должен соединить Каспийский регион, Ближний Восток и Египет через Турцию с Болгарией, Румынией, Венгрией, Австрией и с другими странами Центральной и Западной Европы, составит 3,3 тыс. км.

Проектная мощность газопровода «Nabucco» составляет до 31 млрд куб. м газа в год. С точки зрения стран – участниц проекта «Nabucco», его главное преимущество в том, что газопровод пройдет в обход России. Тем самым Евросоюз, получивший негативный опыт в результате нескольких зимних кризисов с поставками российского газа через Украину, стремится диверсифицировать импорт энергоресурсов.

До последнего времени узким местом «Nabucco» была неопределенность с

поставщиками газа для этого проекта. Это давало повод Москве, активно продвигающей идею строительства газопровода «Южный поток», скептически оценивать перспективы реализации альтернативного проекта. Премьер РФ В. Путин призывал европейских партнеров подумать, «прежде чем вкладывать миллиарды долларов в «трубу», откуда возьмется газ для этой «трубы».

Ответ на этот вопрос дал Президент Туркменистана Г. Бердымухамедов. Он заявил, что в стране имеются значительные объемы товарного газа, который будет направлен в обход традиционных маршрутов транзита, пролегающих через Россию. «Туркменистан, приверженный принципам диверсификации вывода своих энергоносителей на мировые рынки, намерен задействовать имеющиеся возможности для участия в крупных международных проектах – таких, к примеру, как проект «Nabucco», – подчеркнул Г. Бердымухамедов.

Почти одновременно заявления о поддержке «Nabucco» прозвучали и в Баку. По итогам встречи с министром энергетики и природных ресурсов Турции Т. Йылдызом глава Государственной нефтяной компании Азербайджана Р. Абдуллаев заявил, что Азербайджан политически поддерживает и отдает приоритет проекту газопровода «Nabucco» и имеет возможность экспортировать до 50 млрд куб. м газа в год.

Поворот Азербайджана и Туркменистана в сторону «Nabucco» в немалой степени спровоцировала сама Россия. В 2007 г. «Газпром», резко подняв цены на газ для Азербайджана, вынудил его ускоренно разрабатывать месторождения углеводородного сырья на шельфе Каспия. Аналитик ИК «Тройка Диалог» В. Нестеров говорит, что начало масштабной добычи азербайджанского газа все равно было неизбежно. Это случилось бы годом раньше или годом позже. Однако в ситуации, когда решается судьба двух конкурирующих между собой проектов газопроводов, для России было бы предпочтительно, чтобы Азербайджан не успевал в срок подготовиться к участию в «Nabucco».

Конфликтная ситуация сложилась этой весной и в газовых отношениях Туркменистана и России. С 9 апреля «Газпром» резко снизил закупки туркменского газа. «Туркменгазу» было предложено пересмотреть условия заключенного в прошлом году контракта, уменьшив свои поставки пропорционально сокращению экспорта российского газа в Европу. Кроме того, Москва потребовала изменения формулы цены. Если до кризиса Россия стремилась законтрактовать как можно больше газа и готова была привязать цену его закупок к европейским ценам за вычетом транзитной составляющей, то сейчас из-за снижения спроса «Газпрому» приходится выбирать: то ли замораживать собственную добычу и соблюдать контракты, то ли пожертвовать ставшими резко невыгодными договоренностями.

Для Г. Бердымухамедова изменение позиции «Газпрома» стало поводом, чтобы объявить о необходимости создания альтернативных – в обход России – маршрутов транзита газа в западном направлении.

Перспектива присоединения к «Nabucco» Туркмении и Азербайджана,

обладающих значительными собственными запасами газа, привела к резкой перемене ситуации не в пользу России, лишив ее аргумента о дефиците газа для заполнения этой магистрали. Кроме того, «Южный поток» значительно превосходит «Nabucco» по стоимости и сложности, ввиду необходимости осуществления прокладки трубопровода по дну моря.

Перспективы «Nabucco» могут заметно возрасти по мере налаживания отношений между Западом и Ираном. Несмотря на грозную политическую риторику, в будущем Тегеран вряд ли откажется от перспектив газового экспорта в Европу.

По мнению экспертов, пока преждевременно говорить, какой из двух проектов – «Nabucco» или «Южный поток» – будет быстрее осуществлен де-факто. Но при любом раскладе реализация одного из них как минимум отложит реализацию другого и, скорее всего, отразится на его масштабах. Европе не потребуется столько газа, сколько через несколько лет смогут поставлять существующие, строящиеся и проектируемые газотранспортные системы.

В этой ситуации Турция, с одной стороны, согласилась на участие в проекте «Nabucco», с другой – не исключает, что по ее территории пройдет ветка газопровода «Южный поток». Предварительная договоренность об этом между Турцией и Россией была достигнута 6 августа во время визита главы российского правительства В. Путина в Анкару. В присутствии итальянского премьера С. Берлускони турецкая сторона дала согласие российским партнерам на проведение изыскательских работ в своей эксклюзивной экономической зоне в акватории Черного моря по предполагаемому маршруту «Южного потока». 20 октября Турция подтвердила свое согласие на официальном уровне. Об этом глава турецкого государства А. Гюль уведомил своего российского коллегу Д. Медведева в телефонном разговоре. Президент Турции сообщил, что, в соответствии с ранее достигнутыми договоренностями на высоком уровне, правительством страны приняты все необходимые решения о выдаче разрешений на проведение работ в интересах реализации проекта газопровода. В качестве ответного шага Россия окончательно подписалась под собственным участием в строительстве крайне нужного Турции нефтепровода «Самсун – Джейхан».

Таким образом, Турция в вопросах реализации крупных энергетических проектов стремится диверсифицировать риски. Поддерживая позицию России как одного из ключевых энергетических игроков в регионе, Турция одновременно получает рычаги давления на Европейский Союз. С учетом того, что ЕС не торопится принимать эту страну в свои ряды, в ходе будущих переговоров о возможности присоединения Турции к Евросоюзу энергетика, несомненно, будет одним из главных козырей в руках Анкары.

В то же время, существует мнение о том, что согласие Турции на проведение предварительных геолого-геофизических исследований в районе предполагаемого прохождения маршрута «Южного потока» не гарантирует положительного решения после их завершения. По словам Чрезвычайного и Полномочного Посла

Украины в Турции С. Корсунского, решение относительно степени участия Турции в проекте будет принято лишь после получения отчета об этих работах и с учетом всего комплекса геополитических и экологических факторов. Кроме того, Посол считает, что России сложно будет получить согласие Турции на строительство газопровода «Южный поток», поскольку последняя будет учитывать заинтересованность ЕС в проекте «Набукко».

«Есть обоснованные сомнения, что согласие Турции относительно «Южного потока» дастся так легко: нельзя не принимать во внимание позицию ЕС, который, хотя и не без внутренней борьбы с участием Германии, Франции и Италии, все-таки принял решение о включении проекта «Набукко» в число приоритетных», – отметил посол.

С. Корсунский подчеркнул, что на политическом уровне эти два проекта объявлены «не конкурирующими», в то же время для профессионалов абсолютно очевидно – продвижение идеи «Южного потока» имеет одной из целей затормозить, а в идеале – воспрепятствовать строительству газопровода «Набукко», так как для интересов «Газпрома» на Балканах и в Центральной Европе крайне нежелателен выход на рынок реального альтернативного газа, на который он рассчитан.

Вместе с тем, констатирует дипломат, проект «Набукко» не является конкурентом основному – Центральному маршруту транспортировки природного газа в Европу через Украину, поскольку источники газа для его наполнения являются не российскими, а мощность составит всего 31 млрд куб. м в год.

Концепция «Южного потока», которую активно продвигает российская сторона, предполагает значительное перераспределение объемов экспортируемого газа с «украинского» маршрута на «черноморский». На официальном уровне «Газпром» заявляет о намерениях использовать «Южный поток» для транспортировки, прежде всего, туркменского газа. Однако, отмечает С. Корсунский, Туркменистану нецелесообразно отправлять газ вокруг Каспийского моря, поскольку строительство прямой линии Туркменистан–Азербайджан обойдется несравнимо дешевле и позволит избежать крайне высоких технологических и экологических рисков «Южного потока».

Что касается вопроса о цене этого газопровода, то, по оценкам специалистов, «Южный поток» является одним из самых дорогих трубопроводных проектов в мире. В феврале 2009 года в презентации для инвесторов «Газпром» обнародовал предыдущую оценку капитальных затрат на «Южный поток»: более чем 4 млрд евро – на прокладку морского газопровода по дну Чёрного моря, прокладку сухопутных магистралей до Австрии (1300 км) и до Адриатического побережья Греции (990 км) – ещё 15–20 млрд евро.

Однако позже глава «Газпрома» А. Миллер отмежевался от этих оценок и заявил, что «капитальные затраты на строительство «Южного потока» составят 8,6 млрд евро, в том числе 2,3 млрд евро – на прокладку морского участка, 6,3 млрд – на строительство сухопутных отводов. Миллер подчеркнул: «Нет

никаких сомнений в том, что этот проект является финансово обеспеченным, никаких проблем с финансированием «Южного потока» нет».

В свою очередь глава East European Gas Analysis М. Корчемкин констатирует, что «Южный поток» со всеми подводными газопроводами не знает равных ни по размерам, ни объемам затрат. По его подсчетам, «Газпром» и его партнеры должны построить 11,8 тыс. км новых газовых магистралей, более половины из которых будут пролегать по территории России». При этом затраты на газопровод от российского берега до Италии и Австрии составят примерно 30 млрд долл., половину из которых оплатит «Газпром». «Кроме того, монополии придется потратить еще 22–25 млрд долл. на сооружение газопроводной системы от Бованенково (ЯНО) до Черного моря. И наконец, придется участвовать в строительстве Прикаспийского газопровода (6 млрд долл.), – говорит М. Корчемкин. – В общем, затея обойдется «Газпрому» примерно в 45 млрд долл., что может резко ударить по рентабельности российской монополии».

По подсчетам эксперта, в случае реализации в полном объеме проектов «Северный поток» и «Южный поток», транзит российского газа через Украину сократится до 25–50 млрд куб. м в год. Соответственно, расходы «Газпрома» на украинский транзит уменьшатся с 3,0–3,5 млрд долл. до 1,0–2,0 млрд долл. в год. Операционные расходы на новых газопроводах, поставляющих газ в «Южный поток» будут выше указанной «экономии». Других выгод от вложения 35–40 млрд долл. «Газпром» не получит.

«Газпрому» также не следует рассчитывать на получение маржи в закупочной цене на среднеазиатский и азербайджанский газ. Дело в том, что Азербайджан, Казахстан, Туркмения и Узбекистан могут получить полную европейскую цену без посредничества «Газпрома», экспортируя газ напрямую. Любое упоминание маржи вызовет естественное требование свободы транзита газа через территорию России. Газпром может притормозить процесс прямого выхода среднеазиатских экспортеров через Россию в Европу только путем закупок газа по полновесной европейской цене и без прибыли для себя.

Таким образом «Газпрому» придется реэкспортировать весь иностранный газ без прибыли, а то и в убыток. Экспортный портфель «Газпрома» ограничен объемом подписанных контрактов, поэтому монополии придется сократить экспорт российского газа, что приведет к уменьшению прибыли.

С точки зрения государственного бюджета, перепродажи иностранного газа невыгодны, так как они не облагаются вывозными таможенными пошлинами. Российский же газ облагается пошлиной в размере 30% от контрактной стоимости.

Вызывает удивление, говорит М. Корчемкин, что, по сути, российское правительство борется за то, чтобы Туркмения не смогла продавать напрямую в Европу примерно 20 млрд куб. м газа в год. Десять лет назад России удалось выиграть такое же соревнование газопроводов. «Газпром» опередил Туркмению, построив «Голубой поток», и соглашение о ежегодной поставке 16 млрд куб. м туркменского газа в Турцию осталось только на бумаге.

Понятно, что, проиграв в «газопроводной гонке», Туркмения потеряла миллиарды долларов из-за того, что не имела прямого доступа на европейские рынки, особенно в период рекордных цен на газ. Однако при этом выигрыш «Газпрома» представляется сомнительным. По мнению экспертов, более дешевый газопровод «Ямал-Европа-2» мог бы принести монополии гораздо больше прибыли, чем несуразно дорогой «Голубой поток». Как известно, газопровод «Ямал-Европа-1» мощностью 33 млрд куб. м в год был завершён примерно в одно время с «Голубым потоком» (16 млрд куб. м в год) и с меньшими затратами. «Ямал-Европа» уже четвертый год работает на полную мощность, а «Голубой поток» загружен только на две трети.

С государственной точки зрения «Голубой поток» можно считать полным провалом, так как проект вообще не приносит таможенных пошлин. Экспорт по «Голубому потоку» был освобождён от акцизов и таможенных пошлин в период, когда средняя цена европейского экспорта «Газпрома» составляла 65 долл. за 1000 куб. м. С тех пор средняя цена достигла 472 долл. и затем упала до 211 долл., но экспорт по «Голубому потоку» по-прежнему не облагается пошлинами.

Для сравнения, газопровод «Ямал-Европа» принес в бюджет акцизов и таможенных пошлин на сумму около 16 млрд долл., а «Голубой поток» получил свыше 3,5 млрд долл. таможенных льгот, другими словами, бюджет недополучил 3,5 млрд долл. Удивительно, что льготы уже превысили затраты «Газпрома» на строительство «Голубого потока» (3,2 млрд долл.).

По некоторым мнениям, «Южный поток» обещает быть ещё более крупным провалом, чем «Голубой поток». Новый газопровод предназначен лишь для диверсификации поставок, то есть для экспорта тех же самых объёмов газа другим маршрутом. Из этого следует, что проект не увеличит прибыль Газпрома, но зато увеличит затраты.

Экс-замминистра энергетики РФ, президент института энергетической политики (РФ), российский оппозиционер В. Милов уверен, что новый газопровод в обход Украины – «Южный поток» не будет построен из-за дороговизны и ненужности.

По его мнению, если «Северный поток» нужен, чтобы доставлять газ в Северо-Западную Европу, где падает добыча, то для «Южного потока» нет дополнительного роста спроса на газ. «Тратить 60 млрд долл. на то, чтобы обойти Украину, не логично. Нет никаких таких рисков транзита по Украине, которые стоят столько денег. Это нереальный проект – это фантом», – подчеркнул он. «Южный поток» – это чисто бумажное чучело, чтобы европейцев и украинцев пугать. Его просто не будет, в нём нет нужды», – сказал В. Милов.

Американский аналитик В. Сокоп из Jamestown Foundation согласен с тем, что проект «Южный поток» в принципе неосуществим, и что Россия просто использует его, чтобы заблокировать конкурирующий проект «Nabucco».

«Россия использует «Южный поток», чтобы заблокировать «Nabucco» и южный коридор в целом. «Nabucco» можно было заблокировать двумя способами: заявив,

что у России есть приоритетное право на среднеазиатский газ, или сбив с толку западных инвесторов, которые с меньшей охотой будут участвовать в проекте «Nabucco», если Россия будет утверждать, что проект «Южный поток» реален. На самом деле, для «Южного потока» нет ни газа, ни средств», – убежден В. Сокор.

По словам аналитика, именно сейчас у «Nabucco» больше шансов воплотиться в жизнь, особенно по сравнению с «Южным потоком», не имеющим на это шансов вообще. «Невозможно найти на «Южный поток» 19–24 млрд долл. Проект просто неосуществим», – считает политолог.

Примечательно, что Россия пытается ускорить строительство нового газопровода в обход Украины, не считаясь с возможными потерями. Как заявил премьер РФ В. Путин на переговорах с итальянским коллегой С. Берлускони 22 октября, газопровод «Южный поток» можно будет реализовать даже раньше, чем аналогичный «Северный». В. Путин и С. Берлускони также посредством видеомоста провели беседу с премьером Турции Р. Эрдоганом, констатировав «позитивную динамику в плане реализации проекта «Южный поток».

Российская сторона также значительно активизировала переговоры со странами-участниками реализации проекта «Южный поток». В частности, в ходе визита Президента России Д. Медведева в Сербию 20 октября, между «Газпромом» и компанией «Сербиягаз» было подписано соглашение о строительстве сербского участка «Южного потока». В рамках этого проекта намечено также строительство газового хранилища «Банатский двор» на территории Сербии и рассмотрена возможность участия российской стороны в модернизации предприятий компании NIS («Нефтяная промышленность Сербии»). Как ожидается, Москва может предоставить Белграду кредит в размере до одного миллиарда евро, часть которого будет затрачена на реализацию проектов в энергетической сфере.

Несмотря на массу нерешенных проблем, связанных со строительством нового газопровода, Россия с максимальным использованием подведомственных СМИ сообщает о все расширяющемся списке стран, присоединившихся к «Южному потоку»: Италия, Турция, Болгария, Сербия, Греция, Хорватия. Крайне показательны усилия по привлечению и Румынии, а ведь ясно, что «румынская» точка выхода «Южного потока» на сушу требует прохождения через территориальные воды Украины.

По мнению посла Украины в Турции С. Корсунского, путем имитации широкой международной поддержки газопровода «Южный поток» Россия пытается создать дополнительный инструмент влияния на Украину. По словам эксперта, стратегическая задача российского «Газпрома» заключается в том, чтобы вернуть утраченные во время кризиса позиции ввиду сокращения потребления российского газа практически всеми традиционными его покупателями. В связи с этим «Газпрому» «жизненно необходимо быть уверенным, что ситуация в Украине находится под контролем». В частности, это касается тарифов на транспортировку, а также сохранения российского влияния на

украинскую энергетическую политику. «Ведь если Украина фактически войдет в Европейское энергетическое пространство (а после подписания соответствующего меморандума с ЕС этот процесс приобрел совершенно реальные очертания), Россия может действительно оказаться перед необходимостью вести с Украиной диалог на языке ЕС, а это не так просто по сравнению с нашим СНГшным суржиком», – отмечает посол.

В этой непростой ситуации, считает С. Корсунский, украинской стороне следует проявлять выдержку, основанную на понимании простого факта: никакие обходные трубы, потоки и соглашения не позволят в обозримом будущем обойтись без Украины в контексте обеспечения транзита российского и каспийского газа в Европу. При этом, в первую очередь, от нашей страны требуется надежное технологическое обеспечение этого процесса, а значит – реализация Меморандума Украина-ЕС и дальнейшая интеграция в Европейское энергетическое пространство. Даже если представить, что все российские «потоки» построены, потребности Европы в газе к тому времени будут таковы, что Украина, несомненно, сохранит за собой статус основного транзитера, если, разумеется, на тот момент украинская инфраструктура будет соответствовать необходимым стандартам надежности и безопасности. Потенциал для этого есть, поскольку инвестиции в расширение газотранспортной сети Украины в 10 раз эффективнее, чем в предлагаемые в обход Украины маршруты, ориентированные на те же ресурсы природного газа, считает заместитель министра топлива и энергетики Украины С. Павлуша.

По его словам, Европейскому союзу невыгодно финансировать строительство альтернативных газопроводов «Северный поток» и «Южный поток». «Сроки строительства магистральных газопроводов в Украине меньше, и нет таких экологических проблем, как у новых проектов в обход нашей территории, нет таких технологических рисков. Образно говоря, за 2 млрд долл. в Украине можно построить то, что вне ее территории обойдется в 22 млрд долл.», – подчеркнул он.

Замминистра напомнил, что стоимость проектов модернизации ГТС, которые были презентованы Украиной на Международной инвестиционной конференции в Брюсселе, составила 2,5 млрд долл. При этом он уточнил, что около 616 млн долл. необходимо для модернизации линейной части магистральных газопроводов «Союз», «Прогресс», Уренгой-Помары-Ужгород, Елец-Кременчуг-Кривой Рог и Ананьев-Тирасполь-Измаил; около 1,4 млрд долл. потребуются на проведение модернизации компрессорных станций на указанных газопроводах; около 455 млн долл. – на инвестпроекты по модернизации ПХГ; чуть более 60 млн долл. – на модернизацию оборудования газоизмерительных станций на выходе из газотранспортной системы Украины, т.е на Западе страны.

По словам С. Павлуши, на конференции в Брюсселе Украина четко продемонстрировала Европе, что реализация указанных газотранспортных проектов будет способствовать обеспечению растущих потребностей европейцев в газе в среднесрочной перспективе.

«То есть вы тратите примерно 1 млрд долл. – получаете возможность дополнительно импортировать 30 млрд куб. м газа в год. Тратите 2 млрд долл. на расширение ГТС Украины – получаете еще большие транзитные возможности: увеличение транзита до 60 млрд куб. м плюс к существующим», – пояснил он.

В то же время создание центральноевропейского рынка газа в случае реализации проекта «Nabucco» выгодно не только непосредственным его потребителям, но и Украине с учетом всего комплекса геополитических факторов. Разрушение монополии «Газпрома» приведет к ослаблению зависимости Балканских государств и стран Центральной Европы от российского поставщика, а значит, будет способствовать реализации ими более самостоятельной внешней и внутренней политики. Нельзя также исключать снижения цен на основе рыночных механизмов, что станет дополнительным аргументом и в контексте определения цены для Украины. Украинские производители труб и компрессорных станций смогут принять непосредственное участие в строительстве трубопроводов через Турцию, учитывая уже имеющийся позитивный опыт двустороннего сотрудничества.

Таким образом, проблема энергоресурсов, принадлежащая сегодня к числу наиболее острых проблем экономики, становится также важнейшим политическим фактором, определяющим геополитические интересы многих стран. Украина в этой ситуации имеет как экономические, так и политические ресурсы для того, чтобы не остаться в стороне от газотранспортных проектов, которые уже в ближайшие годы будут реализовываться в непосредственной близости от наших границ. В то же время, важным механизмом укрепления экономики и политического веса страны остается поддержка Украиной статуса полноценного и надежного транзитного государства.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Литвин звернувся до Президента України В. Ющенко з пропозицією особисто представити у парламенті кандидатуру на посаду Міністра оборони, викласти своє бачення ситуації в оборонній сфері та шляхів її покращання. Відповідаючи на запитання журналістів на прес-конференції у Харкові, В. Литвин повідомив, що направив такий лист главі держави відповідно до рішення погоджувальної ради (*Портал ВР (portal.rada.gov.ua). – 2009. – 17.11).*

***

Голова Верховної Ради України В. Литвин переконаний, що такі стратегічно важливі підприємства, як ВАТ «Турбоатом», повинні залишатися у державній власності.

Про це В. Литвин заявив у Харкові після відвідання ВАТ «Турбоатом» та спілкування з керівництвом і колективом заводу.

За словами керівника парламенту, під час зустрічі з керівництвом підприємства було обговорено «економічний та фінансовий стан заводу і перспективи його роботи, а також складнощі, які виникають у зв'язку з тим, що майже 25% акцій заводу вже перейшли у приватні руки». «Якщо кількість акцій, які знаходяться у приватній власності, досягне 25%, це призведе до блокування багатьох рішень, життєво необхідних для заводу», – підкреслив В. Литвин (*Портал ВР (portal.rada.gov.ua). – 2009. – 17.11).*

***

Верховна Рада не підтримала державну програму економічного і соціального розвитку України на 2010 р.

«За» проголосувало 192 депутати. Не голосували депутати Партії регіонів.

Програмою передбачалося утримання індексу споживчих цін на рівні до 9,7%, граничний дефіцит валового внутрішнього продукту – до 4%.

Кабінет Міністрів обіцяв сприяти заходам Національного банку України, зокрема щодо:

– поступового переходу в середньостроковому періоді до плаваючого обмінного курсу з одночасним посиленням дієвості процентної політики;

– зниження рівня доларизації економіки та її регулювання заходами грошово-кредитної політики, сприяння поступовому вирівнюванню умов кредитування у національній та іноземній валютах;

– забезпечення подальшого розвитку безготівкових розрахунків.

Також планувалось завершення доопрацювання проекту Податкового кодексу, передбачивши в ньому:

– подальше поступове підвищення ставок акцизного збору з обов'язковим урахуванням рівнів ставок сусідніх країн та поетапним наближенням ставок в Україні до тих, що діють в країнах ЄС;

– зменшення кількості податків і зборів (обов'язкових платежів), особливо місцевих податків і зборів;

– запровадження податку на нерухоме майно тощо.

Уряд також пропонував провести протягом року приватизація підприємств вугільної галузі.

Прогноз експорту товарів і послуг становив 65 079 млн дол. США, імпорту – «-63 243» млн дол. США (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2009. – 19.11).*

***

Верховная Рада Украины отказалась поддержать в первом чтении законопроект о Государственном бюджете на 2010 г. За одобрение выводов и предложений бюджетного комитета к проекту закона о Государственном бюджете

на 2010 г. проголосували 189 народних депутатів із 436 зареєстрованих у залі (*Версії.com (www.versii.com)*). – 2009. – 19.11).

***

ВР підтримала проект закону про ратифікацію Договору між Україною та Сирійською Республікою про правові відносини та взаємну правову допомогу в громадянських та кримінальних справах (ИнтерМедиа Консалтинг (www.intermedia.org.ua)). – 2009. – 18.11).

***

Верховна Рада України подолила вето Президента України на Закон «Про внесення змін до Закону України «Про радіочастотний ресурс України» (щодо забезпечення ефективного використання радіочастотного ресурсу)» (Вовремя.info (www.vovremya.info)). – 2009. – 18.11).

***

Парламентський комітет з національної безпеки та оборони рекомендував парламенту відхилити кандидатуру Ю. Єханурова на посаду міністра оборони.

Про це повідомив голова комітету з національної безпеки А. Гриценко. За його словами, у комітеті голоси розподілилися 10 до 1 не на користь Ю. Єханурова.

А. Гриценко також додав, що комітет з держбудівництва не став розглядати кандидатуру Ю. Єханурова у зв'язку з неповним пакетом документів.

Як відомо, у Верховній Раді зареєстровано проект постанови про призначення Ю. Єханурова згідно з відповідним поданням Президента В. Ющенка, внесеним у парламент в середу, 18 листопада.

Раніше спікер ВР В. Литвин висловлював сумнів про те, що депутати підтримають Ю. Єханурова (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2009. – 18.11).

***

Фракція Партії регіонів вже збрала 173 підписи за відставку уряду Ю. Тимошенко.

Про це заявив «регіонал» О. Єфремов.

«Уже зібрано 173 підписи. Ми продовжуємо працювати над тим, щоб було 226 голосів, і як тільки вони будуть – ми одразу зареєструємо постанову (про відповідальність Кабміну)», – сказав він.

За словами А. Єфремова, необхідно 226 голосів, «тому що Партії регіонів потрібні не шоу, а реальні результати».

При цьому він зазначив, що якщо не вдасться зібрати 226 голосів на підтримку цього проекту постанови, то Партія регіонів розповість, хто відмовився підтримувати, «тобто, хто займався популізмом, голосуючи за закон про підвищення соцстандартів» (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2009. –

19.11).

***

Фракція Партії регіонів не проводила і не проводить консультацій по створенню нової коаліції в парламенті і «технічного» уряду.

Про це заявив лідер партії В. Янукович на зустрічі з регіональними журналістами 19 листопада в Києві.

«Безумовно, ми ніяких переговорів не вели, не проводимо з цього питання і не ставили перед собою за мету сформуванню якийсь уряд або змінювати владу», – сказав він (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2009. – 19.11).

***

Депутатська група «Єдиний центр» не голосуватиме за відставку уряду Ю. Тимошенко. Про це заявив член групи М. Полянчич.

За його словами, ця відставка є політично мотивованою, тому депутати групи не віддадуть за неї свої голоси.

«Підписи ми не ставили, постановка питання не наша», – уточнив депутат (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2009. – 19.11).

***

Народный депутат Украины от Партии регионов С. Рыжук обратился в Генпрокуратуру Украины с требованием открыть уголовное дело по поводу разворовывания и коррупции в Госкомрезерве.

По его словам, в государстве действует отработанная преступная схема отмывания бюджетных средств через систему Госкомрезерва на счета подставных фирм.

Политик отметил, что данные о таких схемах неоднократно поступали в правоохранительные органы, но реакции на это не было (*ИнтерМедиа Консалтинг (www.intermedia.org.ua)*. – 2009. – 18.11).

***

Партия регионов, скорее всего, будет затягивать вопрос объявления недоверия действующему правительству. Об этом заявил внефракционный народный депутат Т. Чорновил. По его словам, инициатива о регистрации соответствующего постановления исходила исключительно от лидера Партии регионов В. Януковича «и не была инициативой от штаба». «Я думаю, что проблема не в сборе подписей, подпишут – не подпишут, потому что подписи собирались давным-давно большим количеством комплектов. Потому что когда-то, когда я был во фракции, то так же подписывал бумаги в 3-5 экземплярах без верхней шапки, без разъяснения, за что. Проблема не в отсутствии подписей, проблема в том, что Виктора Федоровича где-то достала ситуация, когда он не может сегодня вести активную хорошую избирательную кампанию... Лучшие умы

Партии регионов объяснили В. Януковичу, что лучшего подарка для Ю. Тимошенко нельзя и придумать – в этой ситуации она станет Президентом: отправят в отставку – она автоматически Президент... Сейчас я думаю, что Партия регионов ищет возможности не как собрать подписи и их зарегистрировать, а как с этого соскочить. Однако не исключено, что постановление придется регистрировать, но искать выход из этого будут так же, как из каждого блокирования – сначала заблокировали, а потом думают, что с этим делать», – сказал Т. Чорновил (*Трибуна (tribuna.com.ua)*). – 2009. – 18.11).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Ющенко провів зустріч з Керівником Бюро національної безпеки Республіки Польща А. Щигло, який перебуває в Україні з робочим візитом.

Під час зустрічі було обговорено низку актуальних питань двостороннього українсько-польського співробітництва, важливі аспекти світової та регіональної безпеки, що становлять спільний інтерес для України та Польщі, а також перспективи реалізації спільних проєктів в енергетичній сфері. Особливу увагу було приділено перспективам опрацювання нової стратегічної Концепції НАТО, яка має відображати нинішню безпекову ситуацію на Європейському континенті.

У ході зустрічі Президент України висловив подяку польській стороні за надання гуманітарної допомоги під час епідемії грипу А/Н1N1, а також задоволення активізацією українсько-польського політичного діалогу на вищому рівні, що відповідає стратегічним інтересам обох країн.

Обговорюючи питання європейської інтеграції України, глава держави зазначив, що на сьогодні основна увага концентрується на підготовці якісної Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, включаючи положення про створення Зони вільної торгівлі. Глава держави зауважив, що Україна виходить з того, що швидкість переговорного процесу не повинна завдавати шкоди якості документа. Було зазначено, що українська сторона твердо стоїть на позиції необхідності повного врахування національних інтересів як у політичній частині Угоди – питанні перспектив членства в ЄС, так і в економічній частині – передусім, у рамках підготовки до створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі.

У свою чергу, Керівник Бюро національної безпеки Республіки Польща висловив зацікавлення у поглибленні військово-технічного співробітництва України з країнами-членами ЄС та НАТО, а також наголосив на незмінній підтримці Польщею кроків України на шляху європейської та євроатлантичної інтеграції (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2009. – 18.11).

***

Президент України В. Ющенко представив нового начальника Генерального штаба – главнокомандуючого Вооруженных сил И. Свида. Представление состоялось 18 ноября в Киеве. Во вступительном слове Президент подчеркнул, что он с трудом воспринял рапорт об отставке С. Кириченко в связи с состоянием здоровья. Однако, уверен В. Ющенко, новый начальник Генштаба «будет делать все возможное для того, чтобы украинские Вооруженные силы были представлены на достойном уровне».

В свою очередь И. Свида сказал: «Господин Президент, я хочу заверить Вас, что даже в такое тяжелое время, Вооруженные силы Украины были и останутся на достаточно высоком профессиональном уровне. Задачи, поставленные перед нами ясны, и будут своевременно выполнены».

Кроме того, в среду также состоялось представление нового командующего Сухопутными войсками Украины. Им стал Г. Воробьев, ранее занимавший должность первого заместителя начальника Генерального штаба (*Версии.com (www.versii.com.ua). – 2009. – 19.11).*

***

Президент України наголошує, що докладе усіх зусиль для вирішення питання щодо забезпечення армії належного фінансування, зокрема передбаченого в Бюджеті-2009.

Про це він заявив під час представлення вищого керівництва ЗСУ в міністерстві оборони.

Глава держави підкреслив, що поділяє стурбованість військових тією ситуацією, яка склалася сьогодні «через брак належного ставлення до Збройних Сил з боку уряду, а якщо точніше – особисто Прем'єр-міністра України». «Очевидно, бачити українське військо недофінансованим, небоездатним, розгубленим – це є мета політики Прем'єра», – сказав В. Ющенко.

«Ми зіткнулися з критичним рівнем забезпечення війська фінансами і необхідними матеріальними ресурсами», – констатував він, нагадавши, що нині вперше за 18 років рівень фінансування ЗСУ становить лише близько 0,8% від ВВП. Він зазначив, що йдеться про відсутність коштів на нормальне харчування, переозброєння, проведення якісної бойової підготовки, забезпечення житлом.

Президент повідомив, що цього тижня планує провести позачергове засідання РНБО з питання фінансування армії. «Ми маємо надзвичайно складну ситуацію», – сказав В. Ющенко. «Ми всі в цьому питанні повинні об'єднатися», – зазначив він, звертаючись до присутніх офіцерів. – «У нас є засоби, можливості, вплив, щоб через найближчі кілька днів через національний парламент ми прийняли ті закони, які забезпечать достатнє фінансування армії».

Він нагадав, що днями направив до Голови Верховної Ради листа щодо невідкладного заслуховування звіту Прем'єр-міністра про стан фінансового

забезпечення Збройних Сил у 2009 р. та формування видатків на потреби оборони у проекті бюджету на наступний рік (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2009. – 18.11).*

***

Президент України В. Ющенко стурбований негативною тенденцією криміналізації етнічних общин на території нашої держави, збільшенням рівня злочинності серед іноземних громадян, а також окремих осіб, які останнім часом отримали висновки щодо набуття громадянства України, однак при цьому перебували у розшуку на батьківщині за скоєння навмисних злочинів. Про це повідомив заступник глави Секретаріату Президента України – уповноважений Президента України з питань контролю за діяльністю Служби безпеки України П. Шатковський.

«Однією з основних причин цього є непрофесійні, а подекуди й навмисні дії окремих посадових осіб органів внутрішніх справ під час оформлення відповідних документів, безвідповідальне ставлення керівництва МВС України та його територіальних підрозділів до аналізу оперативної обстановки у сфері міграції і криміногенної ситуації у національних середовищах іноземців, що компактно проживають у різних регіонах України», – наголосив П. Шатковський. Він додав, що у кінцевому результаті прогалини міліції в цій сфері негативно впливають у цілому на імідж нашої країни на міжнародній арені (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2009. – 18.11).*

***

Годовой дефицит общего фонда бюджета может составить около 40 млрд грн. Об этом заявил первый заместитель главы Секретариата Президента А. Шлапак.

«Кризис в экономике порождает кризис фискальный», – подчеркнул он.

По его словам, эту тенденцию иллюстрирует состояние выполнения госбюджета на текущий год, поскольку за 10 месяцев 2009 г. в общий фонд мобилизовано 65,7% годового плана доходов.

По мнению А. Шлапака, за два месяца, оставшихся до конца года, получить определенную законом сумму нереально. Об этом, по его словам, свидетельствуют и среднемесячные показатели поступлений, и то, что свыше 11 млрд грн налогов собрано наперед.

Также А. Шлапак прогнозирует ухудшение ситуации с выплатами зарплат работникам бюджетных учреждений и выполнением социальных гарантий.

Кроме того, он отметил комплекс проблем в налоговой системе, неопределенность условий поставок газа, критическую ситуацию с платежеспособностью «Нефтегаза», стагнацию банковского сектора (*УРА-Информ (ura-inform.com). – 2009. – 18.11).*

***

Премьер-министр Ю. Тимошенко дала месяц на проверку фактов злоупотреблений при закупке медикаментов и медицинского оборудования. Об этом сообщает пресс-служба правительства.

Соответствующее поручение она дала во время первого заседания комиссии по расследованию коррупционных действий при закупке медицинского оборудования и лекарств за государственный счет в 2007–2009 гг.

Ю. Тимошенко также отметила, что во время эпидемии гриппа лично проводила переговоры по закупке медицинского оборудования и лекарств и выяснила, что в течение последних лет за государственные средства приобретались медикаменты и оборудование по значительно завышенным ценам (*УРА-Информ (ura-inform.com)*). – 2009. – 18.11).

***

Макроэкономические показатели Украины по итогам III квартала с. г. свидетельствуют о ее постепенном выходе из кризиса. Об этом заявила Премьер-министр Украины Ю. Тимошенко, открывая заседание правительства. Она подчеркнула, что на протяжении II-III квартала с. г. украинская экономика демонстрирует позитивную динамику роста ВВП. «Если в IV квартале 2008 г. экономика была в шоке, и падение ВВП составило свыше 20%, то далее шаг за шагом она двигалась к выздоровлению. Это позитивные тенденции», – сказала она. Ю. Тимошенко отметила, что на «выздоровление» украинской экономики также указывает сокращение количества безработных с 900,6 тыс. в январе с. г., до 508,4 тыс. в октябре 2009 г. Также Премьер отметила, что на протяжении всего кризисного периода, украинский АПК продолжал осуществлять прирост производства. «Кроме того, есть позитивные тенденции и во внешней торговле. Украина в отношениях со всеми ключевыми партнерами, постепенно возвращает свои позиции», – сказала Ю. Тимошенко (*Трибуна (tribuna.com.ua)*). – 2009. – 18.11).

***

Прем'єр-міністр України Ю. Тимошенко заявляє, що на сьогоднішній день спостерігається стабілізація епідемічної ситуації в країні. Про це глава уряду заявила, розпочинаючи засідання уряду.

Ю. Тимошенко зазначила, що в Україні суттєво скоротилась кількість хворих на грип та ГРВІ. «Ми крок за кроком виходимо з цієї епідемії, у якій опинилися наприкінці жовтня і на початку листопада. І все, що мусив робити уряд – він робив», – наголосила Прем'єр. За її словами, завдяки вжитим в країні заходам сім областей не перетнули епідемічних поріг захворюваності (*Урядовий Портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2009. – 18.11).

***

Премьер-министр Украины Ю. Тимошенко сообщила, что сельское хозяйство продолжает давать приrost. Об этом она сказала на заседании правительства.

«Основная из ключевых областей – сельское хозяйство, которое за все время кризиса давало только приrost, продолжает давать позитивные результаты. И это тоже сигнал того, что в ближайшее время экономика будет функционировать абсолютно нормально, и мы будем ожидать нормализацию жизни в Украине», – отметила Ю. Тимошенко (*ИнтерМедиа Консалтинг (www.intermedia.org.ua)*. – 2009. – 18.11).

***

Украинская сторона приветствует намерение России принять участие в модернизации украинской газотранспортной системы, заявил вице-премьер Украины Г. Немыря.

При этом он напомнил о брюссельской мартовской конференции, посвященной вопросу модернизации украинской ГТС и о «негативной реакции на это российской стороны».

Г. Немыря отметил, что этот процесс открытый и не дискриминационный по отношению к России или другим сторонами (*Версии.com (www.versii.com)*. – 2009. – 18.11).

***

Правительство продолжило до 1 апреля 2010 г. действие положений меморандума о взаимопонимании с предприятиями химпрома. Об этом сообщил на заседании Кабмина министр промполитики В. Новицкий.

Кроме того, по его словам, Кабмин сделал бессрочным действие своего распоряжения, разрешающего закупку природного газа у нерезидентов шести производителям азотных удобрений (*МинПром – информация бизнес-класса (minprom.ua)*. – 2009. – 18.11).

***

Распределение средств, поступающих на закупку медикаментов и медицинского оборудования, будет производиться публично. Об этом заявил министр здравоохранения Украины В. Князевич. «Это будет делаться с вашей помощью», – сказал министр, обращаясь к представителям прессы. Комментируя обвинения Премьер-министра по закупкам медикаментов по завышенным ценам, которые прозвучали на заседании правительственной комиссии, министр сказал: «В этом государстве всегда надо найти виновного» (*Трибуна (tribuna.com.ua)*. – 2009. – 18.11).

ПОЛІТИКА

Глава кийівського бюро інституту по вивченню суспільної думки IFAK К. Шрідар вважає Україну «політичним мінним полем».

Про це він сказав в інтерв'ю Frankfurter Rundschau, опублікованому в середу, 18 листопада.

«Сьогоднішня Україна – це «політичне мінне поле», – зазначив К. Шрідар.

З іншого боку, на його думку, це ринок з 46-мільйонним населенням.

Для ЄС Україна – це ідеальний міст до Росії. Якщо ж відмовити Києву в зближенні з ЄС, це підштовхне країну до Росії, застерігає експерт, що, утім, і без цього вже зауважує на Україні авторитарні тенденції, вважає експерт.

У той же час, К. Шрідар впевнений, що Захід може допомогти країні тільки опосередковано.

Він настійливо рекомендує ЄС вказати країні такий шлях зближення, який переконає будь-якого нового президента з наявних 16 кандидатів (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2009. – 18.11).*

***

Президент В. Ющенко візьме участь в урочистостях з нагоди дня Свободи, що відзначатиметься 22 листопада.

«У цей день Президент України буде в епіцентрі урочистостей», – повідомляє прес-служба Президента.

Так, 22 листопада о 18:30 В. Ющенко візьме участь у відзначенні Дня Свободи, яке відбудеться в Українському домі. Він виступить із промовою та вручить державні нагороди.

«Продовжить захід концерт українських виконавців та творчих колективів, таких, як М. Бурмака, В. Морозов, Т. Петриненко, О. Білозір, «ВВ», «Плач Єремії», «Мандри», «Тартак», «Кому Вниз», «Піккардійська терція» та ін», – йдеться у повідомленні.

На думку В. Ющенка, події 2004 р. – «найбільш знакові для українського народу за останні кілька десятиліть».

«День Свободи – не свято політиків та не хронологічне увіковічення подій 2004 р. День Свободи – символ волелюбності українського народу, його прагнення до утвердження вільної та демократичної держави», – вважає він.

Прес-служба також зазначає, що «мета діяльності В. Ющенка – зберегти свободу та демократію».

«Я хочу назавжди зберегти для нас усіх свободу. Хочу назавжди зберегти нашу державу. Хочу назавжди встановити чесні і однакові правила для всіх», – заявив В. Ющенко (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2009. – 18.11).*

***

БЮТ оскаржив у Конституційному Суді зміни до Держбюджету, які передбачають підвищення соцстандартів.

Подання зроблено від імені 50 депутатів, які просять визнати відповідні зміни неконституційними в цілому.

За словами співрозмовника, також до КС надійшло подання щодо конституційності Закону про банки і банківську діяльність в частині права президента призначати та припиняти повноваження членів наглядових рад державних банків.

Пізніше цю інформацію підтвердив член фракції БЮТ А. Портнов (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2009. – 19.11).

***

Партія регіонів має намір відправити уряд Ю. Тимошенко у відставку в суботу, 5 грудня цього року. Про це заявив представник БЮТ А. Кожем'якін.

«Задумка Партії регіонів, полягає в тому, що їм вдасться провести відставку уряду 5 грудня цього року», – заявив він.

«В такому випадку Прем'єр та усі міністри уряду будуть працювати з приставкою «в. о.» протягом 60 днів. Якраз до дати проведення другого туру президентських виборів – 7 лютого. За таких умов, в парламенті буде діяти так звана «технічна більшість», – зазначив А. Кожем'якін.

«ПР тішить себе надіями, що після 6 лютого 2010 р. вже їхній Президент буде вносити до парламенту кандидатуру нового Прем'єра. В. Ющенко надіється, що це буде він», – додав він (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2009. – 19.11).

***

Компартія не підтримає призначення Ю. Єханурова на посаду міністра оборони.

Про це у Кременчуку Полтавської області заявив лідер КПУ П. Симоненко.

Він наголосив, що «час припинити знущатися з армії і призначати на посади професіоналів».

«Ми не підтримуватимемо Ю. Єханурова, адже ми і минулого разу голосували проти нього за його відставку», – заявив П. Симоненко (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2009. – 18.11).

***

Лідер Прогрессивной социалистической партии Н. Витренко просит Высший административный суд отменить решение Киевского апелляционного административного суда, которым он отказался признать незаконным и отменить постановление Центральной избирательной комиссии об отказе зарегистрировать ее кандидатом в президенты. Об этом

сообщил представитель ПСПУ. По его словам, соответствующая апелляционная жалоба была подана в суд 18 ноября. При этом Н. Витренко требует суд отменить вышеуказанное постановление ЦИК и обязать Центризбирком зарегистрировать ее кандидатом в Президенты.

Напомним, 16 ноября Киевский апелляционный админсуд отказался признать незаконным и отменить постановление ЦИКа об отказе в регистрации Витренко кандидатом в президенты. Н. Витренко считает, что ЦИК незаконно отказался зарегистрировать ее кандидатом в президенты из-за того, что она не внесла денежный залог 2,5 млн грн, поскольку, по ее мнению, это закрепленное в законодательстве требование противоречит Конституции (*Версии.com* (<http://www.versii.com.ua>). – 2009. – 19.11).

ЕКОНОМІКА

На 1 ноября 2009 г. в Украине было собрано 44,2 млн т зерновых, что на 11,9% меньше по сравнению с показателями на аналогичную дату 2008 г.

Вместе с тем, на 1 ноября 2009 г. в Украине было собрано 6,3 млн т подсолнечника, что на 2,3% меньше, чем на аналогичную дату прошлого года.

Кроме того, на указанную дату было собрано 7,8 млн т сахарной свеклы, что на 31,9% меньше против показателей на ту же дату в прошлом году (*ИнтерМедиа Консалтинг* (www.intermedia.org.ua). – 2009. – 18.11).

***

Государственная налоговая администрация Украины (ГНАУ) за январь–октябрь 2009 г. перечислила в общий фонд государственного бюджета 50,031 млрд грн, перевыполнив план по сбору налогов и платежей на 2%, сообщила пресс-служба ведомства.

“В общий фонд поступило 50,031 млрд грн. Бюджетная роспись поступлений в государственный бюджет на январь-октябрь выполнена на 100,7%, в общий фонд – на 102%, дополнительно получено, соответственно, 421,3 млн грн и 975,6 млн грн”, – говорится в пресс-релизе.

Согласно сообщению, за 10 месяцев налоговая обеспечила поступление в сводный бюджет 107,378 млрд грн платежей, в том числе в государственный бюджет – 58,7 млрд грн.

Помимо того, план по налогу на прибыль выполнен на 104,9% (дополнительно привлечено в бюджет 1,153 млрд грн), по налогу на добавленную стоимость – на 101,6% (109,2 млн грн), по акцизному сбору – на 108,7% (889,5 млн грн), по рентной плате за природный газ – 164,7% (236,8 млн грн).

При этом в ГНАУ отмечают, что поступления от акцизного сбора с произведенных в Украине товаров в январе–октябре составили 13,87 млрд грн, что

на 5,86 млрд грн, или в 1,7 раза больше, чем за соответствующий периода 2008 г. (*ОЛИГАРХ.Net (oligarh.net)*. – 2009. – 18.11).

***

Украинские машиностроители в октябре увеличили потребление металлопродукции на 48% по сравнению с предыдущим месяцем.

При этом среди машиностроителей больше всех отличились производители вагонов. В частности, в октябре отечественные вагоностроители произвели 1,4 тыс. вагонов, что на 40,1% больше сентября.

Эксперты рынка отмечают, что украинским предприятиям удалось нарастить объемы производства в первую очередь благодаря заказам из стран СНГ (*МинПром – информация бизнес-класса (minprom.ua)*. – 2009. – 18.11).

***

Украина получила от Международного валютного фонда 1,3 млрд долл. в рамках конвертации специальных прав заимствования. Об этом сообщил народный депутат от Партии регионов М. Папиев.

Нардеп подчеркнул, что теперь с учетом ранее конвертированных СПЗ на казначейских счетах правительства находится 10 млрд грн, что позволяет выполнить закон о повышении социальных стандартов (*МинПром – информация бизнес-класса (minprom.ua)*. – 2009. – 18.11).

***

НАК «Нефтегаз Украины» монетизировал облигации внутреннего госзайма на 3,7 млрд грн, внесенные в его уставный фонд с целью докапитализации. Об этом сообщил и. о. министра финансов И. Уманский.

При этом он отказался сообщить, кто именно осуществил выкуп ОВГЗ. «Монетизацию осуществил ряд субъектов», – сказал и. о. министра (*МинПром – информация бизнес-класса (minprom.ua)*. – 2009. – 18.11).

***

Итальянские Torno Global Contracting и Beta Funding требуют от «Укравтодора» и Минтрансвязи выплатить 45 млн евро компенсации за нарушение условий договора по реконструкции дороги Киев – Одесса. Компании уже обратились в Международную торговую палату во Франции с требованием разобраться в ситуации (*NEWSru.ua: Новости Украины (rus.newsru.ua)*. – 2009. – 18.11).